

Zatweeschu Awise.

Nr. 18.

Zettortdeenâ 30. April.

1853.

Druckerts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Is Nihgas aprinka.

Widsemmes Gubernements-waldischanas Awise raksta: ka 3schâ Bewrari appafsch Pin-ku-muischas Pluhge Pehtera mahja ar ugguni aîsgahjuse. Gan darbojahs ismekleht, kur ugguns zehlfusehs, bet wehl lihds schim par to ne kahdu sînnu ne warrejuschi dabubht; stahde tikfufe lihds 70 rub. sudr. Tai 19tâ Bewrari kahdâ lohpu-muischâ 6 werstes no Nihgas (Thieringshof) nodegge wissî lohpu stalki, kuhstis, kur 800 rub. sudr. stahdes; wainigo wehl ne sînn, lai gan zeeti pehz ta mekle.

Kneedina muischâ appafsch Mahlpills noslibzîs kahds semmes-wihrs Mîkkel Behrsin.

Tannt 19tâ Bewrar m. d. Nihgas pilsehtas zeetuma-nammâ pakahrehs tas ahrprahtâ buhdams bohdes scallis.

Scho rakstocht man eekritte prahtâ tas sakfams wahrds: „ne kur tâ ne eet kâ pasantlê!“ Jo ja schahs nelaimibas wissas itt labbi pahrdohma, tad ar tahm tayatt irr, kâ ar wellu, kam rijneeks ar wahrdu Pats, jaunas swinna azzis eelehjîs—brehkdams ar wissu fleeksni streij us eseru; kad prassa, kas darrija, atbild: pats darrija!!? M. 3.

No Leepajas.

Schi Aprila mehnescha zettortâ deenâ pee Deewa aîsgahja Friedrich Hagedorn, 64 gaddus wezs, Leepajas krahshanas-lahdes jeb schpahrkaffes eezehlejs. Tai dewitâ Aprila deenâ winnu gulbinaja semmes klehpi. Starp teem tuhkstoscheem pawadditajeem bij aridsan kahdi 80 teefas-wihri, preekschneeki, basnizas pehrminderi no 14 pagasteem. Tee fungi, kas win-

nam pee tahs eezelschanas bij paligi bijuschi, un arri lihds dshwibas gallam bij lihds ar winnu to schpahrkaffi waldijuschi, jaw papreeksch bij mirruschi, prohti P. G. Laurentz - Meister 1836tâ gaddâ, un F. G. Schmahl schinni pagahjuschâ Bewruara mehnesi. Gan aplam muhsu gabbalâ naw zitta lunga, kas ar tik dauds arrajeem eepasînees, kâ winsch; un teescham, kad neween tas irr teizams saweem tuwakeem labbdarritajs bijis, kas issalkuschus pa-ehdina, un plikkus apgehrbj, bet arri tas, kas saweem tuwakeem palihdsjeis, sawu sweedru nopelnu no krahpneekem glabbah un wehl wairoht, tad schis gohdawahrds schim mirrejam arri nahkabs. Tahs schpahrkaffes labbums jau tik dauds reis irraid isteikts, un no tik dauds zilwekem ar pateizibu atsîhsts, ka schê tikfai ar ihseem wahrdeem to minneschu: no winnas eezelschanas, tas irr no ta gadda 1825, lihds pehrnaja gadda Zahneem zaur winnu wairak ne 240 tuhkstoschi rubli intressu laudim nahkuschi roh-kâs, bes ka weens pats buhtu atsanzees, ka winnam tur irr weens kapeikis no winna cemafatas naudas jeb no tahm intressehm buhtu suddis. Un bes tam wehl zaur ta nelaita gudrn un mannigu waldischanu, ko winsch zaur 28 gaddeem, daschu publinu redsedams, bes wissas atmakfas kohpis, 25 tuhkstoschi rubli sakrahjuschees, kas paschai schpahrkaffei par drohschibas naudû paleek, un kurreu intresses winsch kahdam no jauna eezekamam bahrinu nammam nowehlejis, kur bes tehwa un mahtes atlikkuschas meitinas taps audsetas. Tai paleek schis gohda wihrs pee mums sawâ labbi nopelmitâ gohda peeminâ!

Bet kas nu buhs no tabs schpahrkaffes? Kur nu paliks tee 700 tuhftoschi rubli, kas pehz tahm par pehrnaja gadda Jahneem islahstahm sinnahm taggad appatsch winna's waldischanas stahw? ta warr buht zits eelsch sewim dohma, galwu krattidams. Tam ar ihseem wahrdeem atbildam: Ta schpahrkaffe irr us tif stipreem pamatteem tif gudri uszelta, un stahw appatsch tif daschadu un augstu teesu un wiesneezibu usstattschanas un pahrmekleschanas, ka winna ne warr gruht jeb paschkeebtees, kad arri pateesi kahdureis weens woi ohtrs no teem jauneem walditajeem ne buhtu tif gudrs ka tee wezzee bijusch. Tapehz mihli arraji, us-tizzatees, ka lihds schim, ta arridsan jo prohjam wehl schai Leepajas krahshanas lahdei ar drohschibu, un peestahjeet drohschi teem janneem walditajeem, — tam burmeisteram Eckhoff, tam awokotam Gorklo, un tam pilsata-wezzakam C. W. Tode — kas, ka sinnami gohdawihri no Leepajas rahts preeksch tam isredseti, un no augstahm teesahm apstiprinati irr.

G. Brasche,

Nihzes un Bahrtes mahzitajs.

Na kahda widda gaddijees pee teefas-wihru zelschanas.

Schinni gadda jauni teefas-wihri lifte zelti, un no scheem bija draudses-teefas peesehdetajs ja-isredf. Nolikta deena wiffi walsis-teefas-wihri sanahze; pats draudses teefas funks wehl nebija klah. Gaidohht teefas-wihri runnaja par schahdahm, tahdahm leetahm; par jauneem likkumeem, par kuntrakteem, kas effohht fainneekteem jazell ar fungeem, par dahргеem laikeem un par leeleem parahdeem. Bet ka tad nu saufahm rihklehm kreetni warr isrunnaht? Sahf weens ohtrs no trohdsineeka kahdu tscharku jeb schnapfiti prassih, (jo winni krohgâ bija sagahjuschi.) Weens, kas jan pee teefas-wihru zelschanas bija bijis, salka: „Woi juhs ne sinneet, brahti, to likkumu, ka draudses-teefas peesehdetajam, kas jauns tiks eezelts, wifs tehriisch ja-

massa? Kapehz juhs gribbeet maksah? Lihkopa waijag pee katra andela.“ Tas wahrds wisseem patifke, un wiffi sahke drohschi dsert; un dschre, kamehr teefas-fungs muischâ eebranze. Nu wiffi eet us draudses-teefas peesehdetaja zelschanu un weenam ohtram gan drihs jan spehka peetrushke. Kad tas jaunais teefas-peesehdetajs bija sinnams, tad laikam us wiffu labbu wesselibu un taifnu rihkoschanu atkal kahda glahsite jadserr. Get atkal wiffi krohgâ; wakkars jan klah. Bet kur tad tas jaunais teefas-wihrs, kam tas tehriisch jamaksa? Tas wihrs nebija pawiffam dschris un sawa staidra prahta kluffitim bija aisgahjis prohjam. Laikam winsch to wahrdinu bija eedohmajis: „Sargajees, ka kahdu brihdi tawa firds nekluhst apgruhtinata ar leeku ehshanu un peedserfchanu. Stiprs dschreens darra trakgalwigus; wifs, kas ar to eelihgsmojahs, netaps gudrs.“ — Krohdsineeks prassa sawu maksu, 10 rub. 60 kap. sudr. — Kas nu maksahs? — „Ak tawu wiltneeku;“ weens ohtrs sahft runnaht; eefim pee draudses-teefas-fungu un luhgsim lai to blehdneeku tulihst atkal no ammata nozell nohst. Woi tad newarr labbaku eezelt, kas likkumus proht? — Get pateesi nosplaudidamees sawas dusmas pee draudses-teefas fungu. Schis winnus labbi isfmehtis salka: „Tas wihrs to labbaku dalku sewim irr isredsejis, kas no ta netaps atnemta. Eijheet us mahjahm, un mahzaites, kas tas irr: „Kad tu tawai dwehselei to leetu palausi, ko winna eekahrojahs, tad winna darrihs, ka tawi eenaidneeki par tewim preezafees. Ne peedserrees, jo ta irr negohdiga buhschana! — Pascheem tehriisch bija jamaksa, un wehl turklah isfmeeschana bija janess: — apkaunoti aisgahje sawas mahjâs. Döbner.

Kalpi.

Kalps Anfs stalli sirgeem preekschâ dewe. Schodeen tahds nejauks bij, ta lehrmoja, ta

dumpoja, ka tas nabbags lohpiensch winnam kahdu taunu buhtu darrijs. Winsch mette sakkumu, kas winnam appafsch kahjahm bij, un neschelligi firgus fitte. Tu wella pagals, winsch blahwahs, tew wiffus kaulus sadausfischu.

Nu, Anfs, Anfs, fazzija tas ohtrs kalps, kas salmus greese, fo tad tas lohps tew darrijs?

Bet tas lahdeja un lammaja.

Anfs, fazzija tas ohtrs, ja es buhtu tas firgs, un tu tas Anfs, tad tew jaw rahditu.

Jaw dascham drihs rahdischu, tas atbrehze. Desmits reis labbaki semme puht, ne ka kalpoh. Tas jaw manni peeminnehs!

Kas tas? praffija ohtrs.

Tas, sakku, tas! Ah, winsch jaw sinn, tas! Anfs atteize, us stakka durwim greesdamees, un ar rohku rahdidams.

Anfs, ohtrs atbildeja rahmi, nemm mutte augstu uhdeni, lai tu dsiffina sawas dusmas, un peeseen to firgu. Tew irr neganta mutte.

Tas atplehte azzis, ka ar weenu azzu winnu gribbetu saplehst, un ar ohtru noriht, sakohde sohbus un palikke kluks. Bet tas ohtrs winnu jaw passinne, un greese sawus salmus.

Bet Anfscha dusmas zaur to nahze, ka schodeen pirmdeena bij, un kad pirmdeena irr, tad irr dauds trakti zilweki, wiffi tee, kas swehtdeenâ pee brandwihna sehdufchi un kad mahjâ eet, tad wifs rinku-rinkôs greeschahs.

Pirmdeenâ tad nu ir stalli wifs rinki greeschahs; nelahda leeta tur ne bij pee weetas, uhdens ne bij atnestis, firgi ne peekohpti, un kad rentes-kungs no rihta eenahze, winsch ta Anfi isbahre, ka tas ne sinnaja fur liktees, un winnam fazzija, ja nahkoschâ pirmdeenâ atkal tahdu zuhku-buhfchanu atraddischoht, winsch tuhlin warreschoht eet, fur nahzis.

No ta Anfscha dusmas, nu kad pee zitta ne warreja islaist, tad behrajs dabjuja fahnos un sawam beedrim sohbus rahdija.

Bet schis ohtrajs kalps, fo atraddam salmus greeschohht, tapat ne bij wifslabbakajs; wakkar gan ne bij frohgâ, tapehz schodeen tahds labs israhdiyahs; bet ne tapehz, ka win-

nam ne slahpe, bet tik tapehz, ka tanni paschâ deenâ sawu seewu bij paglabbajis; behdas winnam gan leelas ne bij, bet dohmaja, ka tatschu ne peeklahjahs, taisnâ zekâ no kappu us frohgu eet, un sawâ firdi dauds-maf nomannija, ka no kappu us frohgu tikpat tahlu, ka no frohga us kappu; tapehz bij mahjâ palizzis, un pee sewim dohmaja, Deews sijn, kahds swehts effoht. To rihtu winsch rentes-kungam ihsti azzis stattijahs, woi tas arri redsoht, ka winsch skaidrs bij. Bet rentes-kungs passinne sawu wihru. — Schis kalps bij Priz wahrâ, 45 gaddus wezs, un fo wakkar paglabbaja, bij winna trescha seewa.

Bet rentes-kungs, kad laufus bij apstaigajis un arri polwerkôs (lohpu-muischâs) wiffu apraudsijis, labbi wehli mahjâ nahze, kad jaw gaspasha ar maltiti us winnu gaidija. Winsch bij apstaites, jo ne fur pehz prahta ne atradde; un gaspasha arri peeri bischikt bij sarahwusi, kawihrs par wehlu maltitê nahze. Jo tahdas jaw irr seewas; kad kahda leela nelaimê wirsû nahk, ta, ka arri stipras firdis trihz: tad seewas brihscham dauds stipras, ne ka mehâ, un to panes ar drohschaku prahtu, ne ka mehâ. Bet kad wihrs par wehlu maltitê nahk, tad irr zitta leeta, tad to warr tuhlin pee azzim nomanniht. Tahda bij rentes-kunga gaspasha. — „Jaw dohmaju, ka tu ne maf wairs ne nahkfi; ehdeens jaw pawissam aukts palizzis.“ — Seewina, apmeerinajees, zittadi ne warreju; behdas ween, fur tik biju. — Tad wihram azzis stattija un winnam kritte apkaflu; atkal bij mihliga un jantra, ka waffaras laizinsch.

Tâ nu tee sehdeja abbi pee sawa galda, un runnaja no ta, fo schodeen bij peedfihwojuschi, jo tee bij weena firds tapat eeksch preekeem, ka eeksch behdahm, un fo weens nesse, to ohtrs winnam lihdeja nesi. Tad kohpâ apdohmaja un apzerreja, fo tik ahtri ne warreja atrast, un no sawa gaischâ un skaidra prahta seewinai brihscham padohms bij jadohd, labs un derrigs, schinni jeb tanni leetâ; tas bij winnas selta gudriba. — Ta nu arri taggad dsirdeja, ka wihrs behdajahs par teem kalpeem, ka ar teem nema-

wairs ne warroht istift; fur schodeen bijis, tif fajutschanu effoht atraddis; wisseem wehl swehdeenäs dšihres galwä; pirmdeenä tif puss tif dandš strahdajoh, kà zittäs deenäs. Tè irr tas Aufs, wünsch sazzija, tas zilweks, kas libdš aušim parradös, ka tif to deenu warr pahrdšihwoht; ko yelu, aisness frohgä, wissu, ikšwehdeenäs. Ja man ne buhtu sčehl par wianna seewu un behrneem, jaw senn scho deedelneeku buhtu aisdsinnis. Ne sinnu, ko darriht; pohšis jo deenas leelaks paleef!

Gaspašcha brihtinu kluffu palikkufi, atbildeja: Mithlajs, weenu leetu tew sazzisču, kas man jaw senn prahtä stahw; kad tu isgahjuschä mehnes to dširuli prohjam suhtiji, man tas allasch dohmäs bij. — Kas tad? sazzija wihres. — Naw labbi, wianna atbildeja, ka allasch barra-meas, kà tee laudis dšihwo; mums pascheem tee jawedd us labbaku zelku. Updohma tif: ja tahds kalps swehdeenä mahjä sehšch, — tu jo sinni, kà tee laudis irr. Lassih, tee ne lassa; dohmas winneem mas irr, strihdes un behdas arri deesgan. Man tas ne mas brihnumš. Dandš no winneem tahdi palaisi usauguschi, bes neta. Ne senn pee Aufsch seewas biju, — ak kahda ta neganta seewa! Nr wiannu weenu deenu sadšihwoht, tas irr gruhti; behrni isstatahs kà eschi. Teem laudim naw nekahdas zittas dohmas, kà tif tas maifes kummofis un

wiannu gohws. Un nu mehš nahkam un gribbam: kad teem naudas irr, teem ne buhs frohgä eet, un kad frohgä irr, tad ne buhs peedsertees. To mehš ne warram ne mas gribbeht, jo tee ne ko labbaku ne saproht.

Bet, mihla seewina, atfazzija rentes kungs, tu wehl gribbi schohs laudis pahrestahweht, ka sawu lohni pahrdferr, sawu meesu pahrdferr, sawu dwehšeli pahrdferr, wissu pahrdferr?

Woi to esmu sazzijusi, atbildeja gaspašcha? To teescham ne gribbu, bet gribbu, ka ne dserr; bet tapehš, ka to gribbu, mums winneem buhs ko labbaku tanni weetä doht.

Wihres ar leelahm azzim us sawu seewu skatidams, sazzija: Pabbpraht sinuatu, kà tu to gan darritu?

Redšif tif, wianna atbildeja, tur jaunä potwerki irr neprezeti kalpi. Kur tee liks sawu swehdeenäs-walkaru? Mahjas ar seewu un behrneem winneem naw, gribb islustetees, swehdeenä tif weentreis par septinahm deenahm un no basnizas tee, deemscheht, ne ko ne turr. Tad nu ar meitahm kullahs, skreen ya frohgeem, danzo, trakko libdš gaischaj deenai, un kad nu pirmdeena irr, tad tahs behdas us taklu nahk, kà schodeen. Man brihnumš irr, ka wehl wišs tã eet, kà eet. Bet ja ta besdeewiba wehl leelaka paleef, tad peeminni, ka to esmu sazzijusi.

(Turplikam wairak.)

Labbibas un prezzu tirguš Mihgä un Leepajä tai 23. April 1853 gaddä.

Maffaja par:	Mihgä.		Leepajä.		Maffaja par:	Mihgä.		Leepajä.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1 puhru rudšu	1	70	1	80	1 pohdu linnu	2	—	1	60
1 „ kweeschu	2	25	2	30	1 „ fweesta	3	—	3	—
1 „ meeschu	1	60	1	65	1 „ zuhku-gattas	1	70	1	60
1 „ aušu	—	95	—	95	1 „ dselses	—	75	—	80
1 „ kweeschu-miltu	2	50	2	60	1 „ tabaka	—	90	1	—
1 „ meeschu-putraima	2	20	2	15	1 muzzu filku	10	—	11	—
1 „ bihdeletu rudšumiltu	2	—	2	—	1 „ farkanas fahls	6	—	6	25
1 „ sirnu	2	—	1	85	1 „ baltas rupjas fahls	4	50	4	30
1 „ linnusehtlas	3	—	2	50	1 „ „ smalkas	4	—	4	—

B r i h w d r u c k e r t.

No juhrmallas-gubernements aughtas waldischanas puffes: Collegiemath b. Braunschweig, Zensor

Sij, un darri tapat arridsan.

Deewa gars runna zaur to pratveeti Ezekeilu (36, 26) schohs wahrduß: — Un es dohschu jums weenu jaunu firbi un weenu jaunu garru juhsu wiiddü, un atnemschu to akminalu firbi no juhsu meefahm un dohschu jums weenu meefigu firbi. Un es dohschu mannu Garru juhsu wiiddü un darri-schu, ka juhs mannds likkumds staigafeet un man-nas teefas fargafeet un darrifeet. — Tas Kungs schè runna, ka juhs gan sinneet paschi — par to spehku, ar ko winsch lauschu firbis atjauno un pahrtwehrsich zaur fatwu swehtu garru eefsch teem, kas zaur to paschu garru tizz eefsch to Kungu Jesu Kristu, to pestitaju no grehkeem un pasufchanas. Tu arridsan tizzi eefsch scho Kungu Jesu, mihlajs lassitajs, — bet woi tu arridsan scho spehku, ta swehta garra spehku us usjaunofchanu tawa firds prahta effi mannijis un pats fajuttis: — jeb woi tu wehl eefsch wiiffas fatwas dsihwofchanas un buh-schanas gluschi tahds pats effi, kahds cepreekschâ bijis, pirms tu pee tizzibu nahjis? — Woi tu wehl turri eefsch sewim to zettu akminalu firbi, kas ne lohlahs us peedohschanu, pazeeschanu, mih-lestibu, kas us to prettineeku dusmas turr un nai-digu firbi: — jeb tas Kungs tewim ire dewis weenu mihkstu meefigu firbi, kas prettim wis ne turrahs nedj teepjahs, un ar zitteem eerohtscheem ne sinn karroht, ka ween ar mihlestibu un laipnibu? — Pahrbaudi jel fatwu firbi, un klausees deht tam mannu stahstu!

Juhs gan daschkahret jaw effat dsirdejschi, ka zittas mallas wehl ire tahda noschchlojama buh-schana, ka laudis tohp pahrdohhti no fatweem wal-dineekeem, tapat ka mehß lohpus pahrdohdam. Tahdi nabbadsini tohp nosaukti par wehrgeem. Wissu wairak tahda zilweku-pahrdohschana atroh-nama leela Ahprikas femme, kas stahw us deenas wiiddus puffi, kahdu 500 juhdses wairak no mums tahlu, kur tee mellee zilweki dsihwo. Tohs paschus

wehl taggad — jebchu gan Enlederi tam stipri prettim turrahs — ifnogaddus fuggineeki — kri-stiti laudis! — ar fatweem fuggem pahri par leelo juhru aistwedd us Seemel-Ameriku, kur tohs nab-bagus wehrkus zitti pehrk par strahdneekem fatwahn muischahm un scheem nabbadsineem irr gruhti darbi, flikts ehbeens un nekahda peefohp-schana, bet wiswairak neschehliga sohdischana un bahrga waldischana. Tomehr tas Kungs, kas par scheem nabbageem arri fatwas dahrgas affinis irr islehjis, tohs ne irr aismirsis un arri pee winneem fatwas wehstneefschus suhtijis, kas winneem to saldu ewangeliumu fluddina, zaur to dauds to paschu atgreeschahs no fatwu mahnu-tizzibas un par swab-badneekem paleek eefsch Kristus. — Gaddijahs nu, ka kahds baggats kungs weenu jaunu prahwu puifi bij nopirzis, kas bij no melnu zilweku slaktas. Pee scha jaunekta tas Kungs Kristus fatwas swehtus wahrduß swehtija; ne zil ilgi tad winsch pee fatwas firds un diwehseles mannija, ka ta tizziba eefsch Kristus irr weens spehks par swehtifchanu teem, kas tizz eefsch winna wahrdu. Winsch palikke glu-schi zittads zilweks ne ka cepreekschâ bijis, un no wiiffas firds pehz taisnas un deewabihjigas dsih-wofchanas dsihdamees, ustizzigi kalpoja fatwam kungam, kas arri labbu prahtu us winnu turreja un par fatwu rohkas puifi winnu ezehle. Pee wis-fahm leetahm, kur waijadsjeja ustizziga zilweka, tas kungs scho puifi stelleja, un ta winnam weenreij arri bij uswehlehts, diwidefmits nabbagus wehr-gus, kurrus ar zitteem nu pat no Ahprikas bij at-weddufchi, fatwam kungam nopirkt un tohs derri-gus pehz fatwa prahta ismekleht. Dehl tam winsch nu gahje us tirgu, kur fuggineeks fatwu prezzi, tohs melnus zilwekus, bij usweddis, un par scheem nu ismekleja, kas tee labbatee un stipratee liklahs buht.

Bet tikko winsch bij fahjis mekleht un ar to fuggineeku andeleht, tad winsch eeraudsija weenu it

wezzu un no behdahm nogurufchu ziltveku: to paschu tuhlin sawam fungam gribbeja nopirkt. Bet schis par to lohti isbrihniyahs, ka winna puisis ihpaschi to wezzo bij ismeklejis, un no ta ne gribbeja ne ko sinnaht. Tad tas puisis stipri sahze luhgtees, lai tak tas kungs palautu, ka tas wezzajs lihds ar zitteem taptu nopirkt. Winnam wehl luhdscht, tas kuggineeks sohlijahs to paschu wezzo bes maffas doht, ja bes scha wehl diwidefmits zittus pirkschoht. Tas kungs ilgak nu ne leedsahs wairs, salihge ar to kuggineeku un tohs nopirktus wehrgus likke aiswest sawa muishä. Bet par netweenu zittu tas rohtas puisis tik ruhpiigi gahdaja, ka par to paschu wezzo. Winsch to nehme pee fetwis un tam likke dsihwoht sawa pascha istaba, to guldinaja sawa gulta, to ehdinaja pee sawa galda un dsirdinaja is sawa biffera. Kad aukts bij, tad winsch to nesse fur faulite silki spihdeja: kad atkal siltak bij, to nesse sam kahda kohka pawehni. Par schahdu mihligu kohpschanu kungs atkal lohti brihniyahs un sawu puisi prassija, dehl kam winsch ar to wezzo tik stipri puhlejotees. «Es zittadi ne waru dohmaht, ta winsch sazzija, ka tu par to wezzu wihru tadehl ta gahda, ka sawa sirds ihpaschi us winnu nessahs: warr buht, ka winsch tewim radda woi arri pats taws tehws? — Ne, kungs, mans tehws winsch naw, — atbildeja tas puisis. — «Tad winsch taws wezzakajs brahliis? — Ne, kungs, mans brahliis winsch naw. — «Nu, tad juhs brahlu-behneni, woi zikkahrt raddineeki sawa starpa. — Ne, kungs, wiss taw naw, winsch man arri par draugu naw. — «Nu tad, kas tad tewi speesch par winnu tik mihligi gahdaht? — Winsch irr man prettineeks, zeenigs kungs; winsch tas pats, kas man kuggineekam pahrdewe, kad abbi wehl bijam tehwu-semme. — Bet Deewa wahrdi, ko mahzihohs, salka (Salm. salk. wahrdi 25, 21): Irr taws eenaidneeks isfalsis, tad eh dini winnu ar maisi, un kad winnam slahpst, tad dsirdini winnu ar uhdeni.

Ka tew schkeet, mihlajs lassitajs, woi pee scha melna ziltweka Deewa gars parahbijahs spehzigis, woi tas to akmainau sirdi bij atnehmis un winnam mihksto meesigu sirdi bij eedetwis? — Ak luhdsi Deewu, ka pee tew tapat noteek! Gr.

Ro man buhs darriht, ka es muhschigi dsihwoju?

Behrtulam tas nemas nepatiffe ka winna seewa pee Deewa bij atgreesusees, tas winnas atgreeschanu warren mekleja aisfaweht, un pehz ta laika tas palikke jo deenas errigaks un nemeerigaks. Rahda swehtdeenä tas dsirdeja sawu deewabihjigu mahzitaju Deewa wahrduß sluddinajoht, un winsch no ta spreddika mannija, ka winsch nebija tahds, ka buht bij waijaga. Tas apstaites par to warren' sawa sirdi, un sawas dusmas wisswairak is-splahwe prett sawu seewu, ta ka tas to eesahze lamnaht un ladeht un pehz arri sist. Reebshana un ruhtums tam nahze arri prett pascheem Deewa wahrdeem. Kad pawassarä, luhgshanas-swehtdeenä, mahzitajs spreddiki sazzija pahre Deewaluhgshanu, un rahdija: ka tihsha grehziineeka luhgshana, ko tas ka eeradduma dehl turr, preelich Deewa irr negantiba, ka tahds Deewam nepatihht un winsch to neware pallausiht, un turklaht lassija no Esaijasa 1 nod. 12 — 19, un itt fetwischi schohs wahrduß ar spehzigu balsi isfauze: «Zehschu juhs dauds pecluhdsat, tomehr es juhs neklausu, tad Behrtulis lehze, no krehsla augschä, stätijahs us mahzitaju ar niknahm azzim, un pilns dusmu greefe sohbus. To winsch pehzlaika mahzitajam pats daudsreis behdigis stahstija, un ka winnam toreis tahdas dohmas bijuschas mahzitaju sassist, tapelz ka dohmajis, ka spreddiki ween no winna runnahts, — bet Behrtulis ihsti zaur scho spreddiki, kas winnu ta eedusmoja, pehz tikke atgreesis. No basnizas atmahzis, tas nehme Bihbeli rohtä, ussitte tohs Esaijasa wahrduß, ko basniza dsirdejis, lassija tohs un eesahze gauschi raudaht. Seewa to redsadama sahze no wihra labbu zerrecht un preezajahs pahre to. Wihrs raudaja wissu deenu, nei ehde nei dschre, un wisszaur nakti tas nopuhtes un meegs tam nenahze azzis. Nihhtä tas no mescha, fur malku zirte, nahze us mahju: strahdaht tas newarreja un no leelahm bailehm ne sinnaja fur palikt. Gribbeja lassihht Bihbeli, bet no sirds-isbailehm newarreja, un staigaja apkahrt rohtas schnaugdams. Seewa nu gahje us mahzitaju un to atluhdse pee fetwim. Mahzitajs at-

nahjis prassija, kas tam wainas? Schis atbil-
deja: Man irr tahdas bailes, ka nesinnu, kur
palikt un eet. Mahzitajs fazzija: Pee Jesu tew
ja-eet, mihlais Behrtuli, tas tewi sauz un fakka:
»Mahzeet pee mannim, wissi kas juhs behdigi un
gruhtsirdigi effat, tad juhs attweegloschanu atrasscet
preeksch juhsu dwehselehm.« Grehti tewi speesch
un mohza, tu effi dsehreis un lahdetajs bijis, Dee-
wa shehlastibu tu effi nizzinajis. Woi naw ta?
— Behrtulis neleedsehs un neaisbibilinajahs wiss.
— Man naw preeksch tewis zitta padohma, teize
mahzitajs, ka tu nekawedamees steidsees pee Jesu
nahkt. — Behrt. Zeenigs mahzitajs, es nesinnu,
ka lai to darru? — Mahz. Krihti zekods, mihlais
Behrtuli, un luhds Deetwu, lai winsch talwus lee-
lus grehtus tew peedohd. — Behrtulis tuhlin tur-
pat, kur stahweja, pee galda kritte zekods un is-
sauze: »Kungs Jesus, apscheloojes pahr manni!«
Seewa un behrni nometehs arr zekods, tapat arr
mahzitajs, un winsch turreja ihu luhgschanu. Ka-
mehr mahzitajs Deetwu luhdse, Behrtulis raudaja
gausch. Winsch palikke deenu un nakti Deetwa
luhgschanu, neds tab ehde neds dshre. Weidsoht
tas Kungs scho sawu pasudduschu behlu shehligi
peenehme, atklahje tam sawu preezas-wahrdu, un
dewe tam tahdu preeku baudiht, ka tas dohmaja,
ka winsch scho panessichoht. — Debbesbrauffcha-
nas-deena tas, wehl ar grehkeem apnastohs un
nospeests aisgahje us Deetwa-nammu; bet tad no-
tiffe, ka winsch tur basniza Deetwa shehlastibu pir-
moreis sawa sirdi sajutte un baudija. Waigs win-
nam ta ka gaischaks palikke, un mutte pluhde pahri
no Deetwa sawas un teikshanas. Kad mahzitajs
pehz basnizas laika to apmekleja, tad winsch rau-
daja preeka affaras, un stahstija tam kahdu sheh-
lastibu Deetws tam parahbijis. Deetws tam es-
soht grehtus peedewis un to usnehmis par sawu
mihlu behrnu. Tas Kungs winnu tizziba ta stipri-
naja, ka tam leels preeks nahje par to shehlastibu,
ko tas bij dabbujis, un tas palikke par tahdu gai-
schumu, kas daudseem spihdeja. Winsch daudseem
bij par preekschihimi, arri dauds zitti tappe zaur
winnu ta ka usmohdinati no grehkeem atgreessees.
Behz scha laika Behrtulis wehl sadshwoja 14 god-
dus un tad swehtigi nomirre un aisgahje Deetwa

meeru un tizziba sawa Kunga preeka. Behz se-
scheem gaddeem nomirre arr winna seewa ihstena
tizziba eeksch sawa Pestitaja. Behrtula atgree-
schanas swehtiba nahje wehl us behrnu-behrneem.

Tahdu wehl irr dauds, un itt fewischki schinni
pehdiga laika, kas basniza, kad Deetwa-wahrbus
dsird, us mahzitajeem sohbus kohsch un trinn,
un kapehz? — Tapehz, ka dsehreis ne grihb
dsirdeht, ka dserchana, — beskaunigais un mau-
zineeks, kad neschkihstiba, netaisnais un saglis,
blehdis un wiltneeks, mekulis un netaisnis leezi-
neeks, — kad winnu grehti tohp norahiti: — tee
negrihb dsirdeht ka teem ja-atgreeschahs. — Rab-
bagi, akli un noschelojami tahdi, kas ar sawu
dusmibu parahda kahda teem sirds, un ka tee ne
dusmo prett zittu neko, ka prett Deetwa wahrdeem
un Deetwu paschu. — Kaut jel wissi tahdi, ta dar-
ritu ka Behrtulis, kad tee pahr spreddikeem saskai-
tuschees, mahjas pahrgahjuschi sawas Bihbeles
nemtu rohk: warrbuht, kad teem tad tahda patte
shehlastiba notiktu ka Behrtulam. P. U.

Zauna grahmata.

Pamahzischana, ka jafataifahs us Jesus swehtu wal-
farianu. — Wahzu walloba farakstita no mahzitaja
S. G. Kapff, Latweeschu walloba pahrtullota
no A. Leitan. Rihga 1853. Rakstos esseepta
un dabbujama pee **Gartung**. VII un 347 lappa-
puffes Suisti. (Maksa ne-eseeta 50 kap., eseeta
ar ahdas-mugguru 60 kap. f. n.)

Schi grahmata Wahzu walloba, no Wir-
tembergas teizama mahzitaja Kapffa farakstita,
deewabihjigu ewangeliuma-tizzigu lauschu iwiddu
labbi pasihstama un dauds zillata. Un pateesi
ta irr tahda grahmata, ko mehsh labprahkt cerau-
dsitu wissu kristigu ziltweku rohkas un ko mehsh
pehz sataisichanas us swehtu walfarianu wisseem
warram usteikt. Winna pateesi swehtos rakstos
dibbinata, wissu to mahzibu skaidri istulko, ko sin-
naht kristigam deewagalbneekam derr, un us
swehtigu sataisichanu pee zeenigas baudisichanas
spehzigu pastubbina. Pirma nodalka ta isteiz, ka
pats tas Kungs ziltwekus pee swehta meelasta aizina
un kahdas pastubbinasichanas par to swehtos rak-
stos useetamas. Dhtra nodalka irr mahziba par
swehta walfarina ihstenu kuhshchanu, spehku un zee-

nigu baudiſchanu. Tur wiſſas kriſtigas ewangeliuma mahzibas ferdi un kohdoli warr atrast un kà ſkaidra mahziba par Jeſus meelaſtu ar wiſſu zittu preezas mahzibu fa-eetahs un ſaſkann; tur arri iſtulkohts, kapehz mehſ tahs mahzibas newarram pee-nemt, kaſ par to atrohdamas pee zittahm tizzibas-fadraudſefchanahm. Pa tam irr iſrahdihts kà tai dwehſelei buhs fataiſitai buht, kaſ ſwehtu wakkarinu ſew par ſwehtibu gribb ſanemt, un kà tai jaturrahs preeſch pee-eeſchanas, paſchà baudiſchanà un pehz ſanemſchanas. Treſchà nobakkà irr uſrahdihts, kà zilwekam ſewi paſchu buhs pahraudiht, kad taſ pee Deewa galda taiſahs. Zettortà nobakkà irr luhgſchanas uſ weſſelu neddelu preeſch tahs deenas, kad pee galda gribb pee-eet, grehtu = ſuhdſefchanas, luhgſchanas uſ paſchu to ſanemſchanas deenu un peeliktas arr luhgſchanas preeſch teem, kaſ pirmu reiſi pee Deewa galdu peeſtaigahs un preeſch teem, kaſ to ſanemm ne-jaudneeku fahrtà us wahjibas-gultas. Peecktà nobakkà wehl peedohts maſ dſeeſmu krahjums, kaſ tik labbi fataiſiſchanas laikà, ka pee paſcha wakkarina un pehz tam dſeedamas.

Lai nu gan Leitnam itt wiſſas tweetàs ne-irr iſdeweſſeſ Latweeſchu wallobà wiſſu itt gruntigi ar tik patt ſwarrigeem wahrdeem to iſteikt, kaſ Wahzu grahmata uſeetams, un lai gan mehſ mihtaki tahs paſiſtamas dſeeſmas tahdas paſchas tur buhtu gribbejuſchi redſeht eeliktas, kahdas tahs jau draudſei eerastas un tuhtſtohſchfahrt ar ſwehtu preeku dſeedatas, — ne ka no jauna no Wahzu wallobas pahrtulkotas, — tad tomehr winnam japateiz, ka arri Latweeſcheem ſcho lohti derrigu un teizamu grahmata rohkàs gahdajis un luhdſam Deetwu, lai daudſ kriſtigu lauſchu rohkàs teek, to ſtipri zerredami, ka ta ikkattram buhs par ſwehtibu, kaſ to laſſihs un kà neween daudſ Deewagalbneeki zaur to warrehs paſargati palikt no tahs ſohdibas, kaſ 1 Kor. 11, 29 draudeta, bet arri apſtiprinati tahdà tizzibà un Jeſus-mihleſtibà, ka ſew par paleekamu ſwehtibu to dahrgu dahwanu ſanems.

Kahrl. Kr. Ullmann.

Grehtu alga.

(Weid. Lai Deetwu wiſſi teiz.)

1.

Deetws Kungs, jel palihds man
 Behz wiſſa labba dſihtees,
 Dohd man to ſapraſchan'
 Tetw' klaufiht un tetw bihtees,
 No turreen atkahptees
 Kur grehts gribb' eeſahptees,
 Lai to ne mihtoku
 Nedſ winnam kalpoju.

2.

Grehts jauki eeſahkàhs,
 Bet pehz ar gaudu beidsahs,
 Kad ſkaidri parahdàhs
 Ka gaiſmà nahkt jaw ſeidsahs.
 Kà firde tam trihzeht ſahkt
 Kad wiſſ taſ preeſchà nahkt.
 Ko darrijs tumſibà
 To Deetws wedd gaiſchumà.

3.

Nu nahkt tahs waimanas
 Ko grehtu alga rabda,
 Un wiſſas reebſchanas
 Kaſ firdi baddiht badda.
 Kur tad wehl muhſchigs ſohds
 Kaſ taps no Deewa dohts?
 Kur atraddiſt tu
 Kaſ tetwi ſchehlolu!

4.

Tapehz, to eeſpehjees,
 Jel ſeidsſees Deetwu bihtees,
 Un allasch darbojees
 Behz winna prahta dſihtees.
 Pee Jeſu pecturrees
 Un Winnam pakaujees,
 To wiſſſch tetw teeſcham klahj
 Ne muſſcham ne atkrahj!

Remfohn.

B r i h w d r u c k e r t.

No juhrmallas-gubernements angſtas waldbiſchanas puffes: Collegienrath v. Braunschweig, Zensor.
 Drucktehts pee J. G. Hoffmann un A. Johannſohn. No. 114.